

УДК: 581.133.1.3

Ходаніцький В.К., Шваргау В.В.

*Інститут фізіології рослин і генетики НАН України,
вул. Васильківська, 31/17, Київ-22, 03022*

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ АМОНІЙНИХ ДОБРИВ НА ПОКАЗНИКИ ПРОДУКТИВНОСТІ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ

Врожай пшениці в значній мірі визначається густиною посіву та кількістю продуктивних стебел на 1 м². Значні відхилення від оптимальної густоти стеблостою знижують врожайність культури. Тому, досягнення оптимальної кількості продуктивних стебел в посіві пшениці є одним з головних факторів підвищення врожайності культури [Моргун В.В. та співав. 2009].

У виробничому та польовому досліді у 2010-2011 рр. нами виявлено позитивний вплив амонійного азоту на кількість продуктивних стебел в посівах високопродуктивних сортів озимої пшениці. Встановлено, що при внесенні безводного аміаку в дозах 100 та 150 кг/га по діючій речовині на глибину 14 см зростала кількість продуктивних стебел пшениці сорту Смуглянка до 461 та 426 на 1 м² відповідно. У контролі, де вносилися аміачна селітра по фазах вегетації на поверхню ґрунту в загальній кількості 135 кг/га діючої речовини, було 413 продуктивних стебел на 1 м². Подібні результати отримані і в польовому досліді. Одноразове осіннє внесення сульфату амонію, в кількості 120 кг/га по діючій речовині на глибину 15-20 см, забезпечило зростання кількості продуктивних стебел в сорту Смуглянка до 421 на 1 м², у варіанті з внесенням аміачної селітри по фазах вегетації в еквівалентній кількості сформувався 390 продуктивних стебел на 1 м², для сорту Переяславка в дослідному та контрольному варіантах – 419 та 386 продуктивних стебел на 1 м² відповідно.

У виробничому досліді на сорті Смуглянка при осінньому внесенні 100 та 150 кг/га азоту у вигляді безводного аміаку отримано 42,6 та 42 ц/га зерна відповідно, внесення аміачної селітри по вегетації забезпечило врожай 38 ц/га. В польових дослідіх із сортом Смуглянка у варіанті з внесенням 120 кг/га азо-

ту у вигляді сульфату амонію отримано 48,7 ц/га проти 40,6 ц/га у контролі, де вносили аміачну селітру. На сорті Переяславка в дослідному та контрольному варіантах отримано 58,2 та 50,9 ц/га відповідно. Нижчі показники по кількості продуктивних стебел та по врожайності у виробничому досліді з внесенням 150 кг/га азоту порівняно із варіантом, де вносилося 100 кг/га елементу, спричинені сильною посухою в період генеративної фази розвитку пшениці, тому основна кількість азоту залишилася недоступною для рослин пшениці.

Таким чином, однократне осіннє внесення азоту в амонійній формі – безводного аміаку та сульфату амонію, сприяло вищому рівню використання азоту з добрив, особливо за посушливих умов вегетації, й сприяло збільшенню кількості продуктивних стебел на 1 м² та зерна озимої пшениці порівняно з контролем, де вносилася аміачна селітра по вегетації. Ці результати можуть слугувати основою розробки технологій живлення азотом високопродуктивних сортів озимої пшениці за умов підвищення аридності клімату.

УДК 633.1:631.53.02

Чайка В.Г., Вишневський В.В., Неменуша С.М.

*Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насін-
нєзнавства та сортовивчення*

РОЛЬ ПРИСКОРЕНОЇ СОРТОЗМІНИ ОЗИМОЇ ПШЕНИ- ЦІ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМИ ЗЕРНОВИРОБНИЦТВА

Для виконання завдань комплексної програми «Зерно Украї-
їни», якою передбачено в найближчій перспективі довести се-
редньорічні збори зерна до 80 млн. тонн, виробництву необхід-
но більш повною мірою реалізовувати існуючі резерви. Поряд
з впровадженням науково-обґрунтованої системи землеробства,